

УДК 378.147

DOI: 10.31470/2786-6327/2023/57-64

Оксана Мкртічан

доктор педагогічних наук, доцент,
в.о. завідувачки кафедри початкової і професійної освіти
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
oksana.mkrtychan@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-4962-3631>
(вул. Алчевських, 29, м. Харків, Україна, 61022)

Ірина Доброскок

член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України,
доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри професійної освіти
Університету Григорія Сковороди в Переяславі
irina.dobroskok@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-3937-8428>
вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав, Київська обл., Україна, 08401

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НУШ

У даній статті розглядаються особливості підготовки вчителя початкових класів до інноваційної діяльності в умовах НУШ. Мета статті – охарактеризувати особливості підготовки вчителя початкових класів до інноваційної діяльності в НУШ. Встановлено, що інноваційна діяльність у початковій школі в умовах НУШ включає технічні, навчальні та позанавчальні інновації. У зв'язку з оновленням та новим змістом освіти виділяють методико-орієнтовані та проблемно-орієнтовані інноваційні процеси. Впровадження інновацій в початкову школу сприяє підвищенню мотивації у молодших школярів до навчання, оновлення технологій освіти, поліпшення різного характеру: інноваційні процеси; інноваційна діяльність; інновації; інноваційні технології; початкова школа; нововведення; технічні інновації; навчальні інновації; позанавчальні інновації. Інноваційна діяльність вчителя початкових класів спрямована на розвиток інтересу до навчання у молодших школярів, формування їх особистості, підвищення якості освіти. Сучасний вчитель початкових класів в умовах НУШ має бути готовий до використання у навчальному процесі нових методик та технологій. Серед використаних методів дослідження визначальними були такі: аналіз та узагальнення науково-методичних джерел задля теоретичного обґрунтування проблеми дослідження, моделювання, синтез отриманих даних.

Ключові слова: *учень, вчитель початкових класів, інноваційна діяльність, підготовка, загальноосвітня школа.*

Oksana Mkrtychian

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Acting Head of the Department of Primary and Professional Education
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
oksana.mkrtychian@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-4962-3631>
(29 Alchevsky Str., Kharkiv, Ukraine, 61022)

Iryna Dobroskok

Correspondent Member of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine,
Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor,
Head of the Vocational Education Department
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
irina.dobroskok@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-3937-8428>
(30, Sukhomlynskyi Str., Pereiaslav, Kyiv region, Ukraine, 08401)

FEATURES OF PRIMARY CLASS TEACHER TRAINING FOR INNOVATIVE ACTIVITIES IN THE CONDITIONS OF NEW UKRAINIAN SCHOOL

*This article examines the specifics of primary school teacher training for innovative activities in the conditions of the New Ukrainian School. **The purpose** of the article is to characterize the peculiarities of primary school teacher training for innovative activities at New Ukrainian School (NUS). The following decisive **research methods** were used: analysis and generalization of scientific and methodical sources for the theoretical substantiation of the research problem, modelling, synthesis of the obtained data. **Results.** The authors note that it has been established that innovative activity in elementary school in the conditions of the NUS includes technical, educational and extracurricular innovations. In connection with the renewal and new content of education, method-oriented and problem-oriented innovative processes are distinguished. The introduction of innovation in primary school helps to increase the motivation of younger schoolchildren to study, to update education technologies, to improve different types of: innovative processes; innovative activity; innovations; innovative technologies; Elementary School; novelties; technical innovations; educational innovations; extracurricular innovations. The innovative activities of primary school teachers are aimed at developing interest in learning among younger students, forming their personality, and improving the quality of education. The authors also state that a modern teacher of primary classes in the conditions of NUS should be ready to use new methods and technologies in the educational process; a teacher is no longer a source of information, because students independently acquire knowledge and test it in practice. Moreover, innovative activity includes technical (ICT-technologies, electronic educational resources, and an interactive whiteboard etc.), educational and extracurricular innovations. **Conclusions.** The authors conclude that the most important quality of a professional teacher, thanks to which it is possible to achieve a high level of pedagogical skill, is the introduction of innovations into the educational process at school. The implementation of innovation into elementary school in the conditions of the NUS contributes to increasing the younger students' motivation to study, updating educational technologies, improving the quality of educational services, and fulfilling public orders.*

Key words: student, primary school teacher, innovative activity, training, comprehensive school.

Постановка проблеми. У сучасному світі найважливішим чинником сталого розвитку держави є його конкурентоспроможність. Багато в чому вона визначається якістю людського капіталу, у формуванні якого провідну роль відіграє освіта. Ось чому освіта розглядається як один із ресурсів реалізації положень Стратегії дій із соціально-економічної модернізації нашої країни. Час вимагає від вчителя початкових класів високого професіоналізму, мобільності та креативності мислення, готовності до постійного підвищення своєї кваліфікації.

Нововведення у початкових класах спрямовані на підвищення якості виховання та освіти молодших школярів. У різні періоди свого становлення ці новоутворення мають різні цілі, завдання, зміст, прояв. До сучасних педагогів висуваються нові вимоги, серед яких обов'язковим є застосування ними інноваційних методик та технологій. Вчителі постають перед вибором ефективних засобів здійснення інноваційних педагогічних ідей у початковій школі. Вчитель вже не є джерелом інформації: учні самостійно здобувають знання та перевіряють їх на практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українській та зарубіжній науці активно обговорюються різні аспекти інноваційної діяльності вчителя, в тому числі вчителів початкових класів. Дана проблема розглядається за декількома напрямками: проблеми, що стосуються запровадження інновацій в освіту як одного з основних механізмів розвитку системи освіти (Островська, 2021b); базові положення педагогічної інноватики (Химинець, 2017)); підготовку вчителя до інноваційної діяльності (Островська, 2021a); різні аспекти педагогічних інноваційних явищ (Гончаренко, 2008; Ostrovska, 2020; The Global Innovation Index, 2016). Цюняк О. П. визначила сукупність взаємопов'язаних, взаємодоповнювальних і взаємозалежних педагогічних умов моделювання системи професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності та змодельовала систему професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності як логічну конструкцію взаємопов'язаних теоретико-методологічного, змістово-процесуального, діагностувально-результативного блоків, яка спрямована на формування професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності як результату професійної підготовки (Цюняк, 2020). Утім слід визнати, що в педагогічній теорії недостатньо вивчені аспекти, пов'язані з дослідженням особливостей підготовки вчителя до інноваційної діяльності в умовах НУШ та мінливих, невизначених умовах сьогодення.

Мета статті – охарактеризувати особливості підготовки вчителя початкових класів до інноваційної діяльності в НУШ.

Виклад основного матеріалу. У початковій школі у розвитку інновацій виділяються такі напрями: створення нових типів шкіл з метою індивідуалізації та диференціації навчання; акцентування уваги на дисциплінах естетичного циклу; створення та впровадження нових навчальних курсів, зміна змісту освіти; велику увагу приділяти формуванню екологічної культури; розробка підручників, створення навчально-методичних експериментальних майданчиків, класів; впровадження у освітній процес комп'ютерних технологій (Бабіля, 2019; Цюняк, 2020; Донець, 2020).

Використання цифрових технологій поряд із традиційною технологією навчання може допомогти вчителю початкових класів у підборі цікавішого та різноманітнішого навчального матеріалу, здійснити диференційований підхід до кожного з учнів, і тим самим сприяти кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Учні у початковій школі вже мають певний рівень підготовки до провадження навчально-дослідницької діяльності. Найважливішою умовою повноцінного розвитку дитини буде її управління за допомогою підтримки ініціативи та самостійності дітей з боку батьків та педагогів, надання їм продуктивної допомоги. Так, наприклад, маючи інтерес до пізнання навколишнього світу, дитина не володіє ще необхідними знаннями та способами дій для її вивчення та розуміння. Йому потрібна дбайлива допомога з боку уважних до його пізнавальних потреб дорослих.

Від педагога вимагається прояв управлінської компетенції, спрямованої на конструювання специфічних умов, що зумовлюють формування основ умінь вчитися та здатності до самоорганізації. У молодшому шкільному віці ці умови забезпечуються навчальною діяльністю, керівництвом якої цілеспрямовано опікується педагог. Науковці підкреслюють, що «дитина засвоює якийсь матеріал у формі навчальної діяльності лише тоді, коли він має внутрішню потребу і мотивацію такого засвоєння. Далі це пов'язані з перетворенням засвоюваного матеріалу і з отриманням нового духовного продукту, тобто знання про цей матеріал» (Резнік, 2018). Якщо педагог створює умови, що вимагають отримання знань про предмет засвоєння шляхом експериментування, можна говорити про здійснення навчальної діяльності. І тут можна говорити про особливості прояву управлінської компетенції педагога. Дитина за своєю природою націлена на дорослішання шляхом отримання нової інформації, саме завдяки цьому відбувається формування особистості людини.

Говорячи про молодший шкільний вік, можна також відзначити, що це той період, коли діти особливо вразливі та налаштовані на засвоєння та здобуття знань. Щодо вчителів загальноосвітньої школи, то їх основним завданням для роботи з учнями є підтримка та допомога

у формуванні особистісних якостей кожного учня. Тому необхідно виявляти рівень здібностей учнів, а також вносити різноманітність до урочної та позаурочної діяльності.

У дітей потреби виражаються у пошуковій та дослідній діяльності, це дозволяє учням більш ефективно навчатися та засвоювати нове. Зазвичай в них яскраво виражений потяг до нових знань, відкриттів, і навіть до самопізнання. Тому вчителі мають знайти підхід до кожного учня. Знайшовши правильний підхід до кожного з них, вчитель сприятиме не лише високим результатам діяльності учнів, а й здоровому клімату у дитячому колективі. Також варто зазначити, що вчителі повинні приділяти особливу увагу взаєминам між дітьми. Адже добре відомо, що якщо не розвивати ту чи іншу здатність, то згодом вона вичерпається та заповнити її буде досить складно (Жук, 2016).

Таким чином, інноваційна діяльність у початковій школі в умовах НУШ включає технічні, навчальні та позанавчальні інновації. У зв'язку з оновленням та новим змістом освіти виділяють методико-орієнтовані та проблемно-орієнтовані інноваційні процеси (Мотуз, 2020).

Сучасні умови життя диктують впровадження в освітній процес школи інновацій, що у свою чергу є найважливішою якістю професійного педагога, завдяки якому можна досягти високого рівня педагогічної майстерності.

Впровадження інновації в початкову школу сприяє підвищенню мотивації у молодших школярів до навчання, оновлення технологій освіти, поліпшення різного характеру: інноваційні процеси; інноваційна діяльність; інновації; інноваційні технології; початкова школа; нововведення; технічні інновації; навчальні інновації; позанавчальні інновації.

Сучасна освітня система має відповідати запитам свого часу. Основним завданням програми розвитку освітнього процесу ставиться підготовка високоінтелектуального учня. Виходячи з цього, вчитель початкових класів повинен володіти психологічними прийомами, що застосовуються індивідуально до кожного учня; вміти взаємодіяти з учнями на уроці та поза класом; бути здатним застосовувати у своїй професійній діяльності інновації (Хващевська & Кишкар, 2018).

Інноваційна діяльність вчителя початкових класів спрямована на розвиток інтересу до навчання у молодших школярів, формування їх особистості, підвищення якості освіти.

Інноваційна діяльність вчителя початкових класів – це багатоаспектне явище, що характеризується впровадженням в освітній процес нововведень.

При здійсненні інноваційної діяльності багато вчителів початкових класів стикаються з труднощами, які насамперед пов'язані з віковими та індивідуальними особливостями молодших школярів. Це накладає відбиток на специфіку та характер інновацій у початковій школі.

За змістом та формами прояву інновації різноманітні:

- 1) за видами діяльності: педагогічні, управлінські;
- 2) за характером змін, що вносяться: радикальні комбінаторні, модифікаційні;
- 3) за масштабом змін, що вносяться: локальні, модульні, системні;
- 4) за масштабом використання: поодинокі, дифузні;
- 5) за джерелом виникнення: зовнішні, внутрішні.

Інноваційна діяльність характеризується такими ознаками:

- 1) вчитель початкових класів створює та застосовує в освітньому процесі інтелектуальний продукт, тобто щось нове для себе та для учнів;
- 2) основна освітня діяльність обов'язково має бути інтегрована у додаткову;
- 3) підвищенням у молодших школярів інтересу до навчання.

Нововведення в початкових класах спрямовані насамперед на підвищення якості виховання та освіти молодших школярів. Але в різні періоди свого становлення ці новоутворення мають різні цілі, завдання, зміст, прояв.

У XVII столітті Я. А. Коменським розроблено класно-урочну систему навчання та виховання. Ґрунтуючись на наступності дошкільної та початкової освіти, ним створено єдину освітню систему. Нововведеннями у його системі є дидактичні та виховні цілі. Ж.-Ж. Руссо висловлює думку, що діти від природи досконалі. Завдяки йому в педагогічній науці

розвиваються теорії «вільного виховання» та «педоцентризму», що ґрунтуються на тому, що не варто заважати мимовільному розвитку дітей і необхідно повністю керуватися їхніми потягами та бажаннями.

Інновацією І. Песталоцці прийнято вважати теорію елементарної початкової освіти. Ним розроблено концепцію морального виховання та навчання школярів. Одним із перших запропонував комбінувати теорію з практикою в освітніх закладах. І. Гербарта також прийнято розглядати новатором у початковій освітній системі. Ним висловлена думка про необхідність навчання, що виховує. Велику роль відводив моральному вихованню. Розвиваючи теорію навчання, ним виділено такі етапи:

- ясність (знайомство з матеріалом має відбуватися у наочній формі);
- асоціація (встановлення зв'язків між новим матеріалом та вивченим раніше);
- система (викладення матеріалу має бути пов'язаним);
- метод (використання наявних знань практично).

Джоном Дьюї сформульовано ідею реформування шкільної системи. Він пропонує не навчати дітей, а створювати їм комфортні умови, що сприяють розвитку вроджених здібностей. Ним висловлена думка, що в учнів необхідно розвивати пізнавальну активність, а не давати їм певні знання, орієнтовані на конкретну професію. Навчати дітей варто лише тоді, коли вони самі відчують у цьому потребу. На думку Дьюї, у всій навчально-виховній роботі головною є праця. Проте педагог у освітньому процесі пропонував використовувати ігри, екскурсії, імпровізації. З погляду Дьюї, батьки мають залучатися до навчального процесу.

Багато науковців пропонували організувати для селян загальнодоступні школи, що виступали за свідоме навчання. Ними була висловлена думка про фіксацію у спеціальній книзі знань кожного учня. Також говорилося про необхідність видання підручників, які можна використовувати як у час, так і після занять. Ці посібники пропонувалося оформити за принципом самовчителя.

Останнім десятиліттям в Україні пильну увагу приділяється вивченню педагогічних інноваційних процесів, які включають нововведення, інновації у систему шкільної освіти, зокрема й у початкову школу.

Сучасний вчитель початкових класів в умовах НУШ має бути готовий до використання у навчальному процесі нових методик та технологій. Основним компонентом сучасного навчального процесу є діяльність. Вчитель вже не є джерелом інформації: учні самостійно здобувають знання та перевіряють їх на практиці.

Інноваційна діяльність включає технічні, навчальні та позанавчальні інновації. До перших належать ІКТ-технології, електронно-освітні ресурси, інтерактивна дошка. Для здійснення ефективної інноваційної діяльності сучасному вчителю початкових класів важливо зрозуміти її специфіку, виявити у собі педагогічні вміння, які необхідні для її реалізації. Інноваційним в освітньому процесі початкової школи вважається застосування активних та інтерактивних методів навчання (Бріцкан, 2017).

Багато вчителів початкових класів у рамках інноваційного процесу використовують не конспект уроку, а технологічну карту, в якій пропонуються рекомендації для вчителя, й учнів. Технологічна карта спрямована на досягнення основної мети навчання молодших школярів: навчити вчитися.

Інновацією є і організація уроку, який планується та проводиться за новою схемою. На перший план виходить не просте пояснення та його закріплення, а учень стає учасником процесу освіти, тобто акцент робиться на взаємодію учнів та вчителя. Також інноваційний процес у початковій школі в умовах НУШ має охопити і позаурочну діяльність. Сьогодні важливо зацікавити дітей заняттями після уроків, це дає можливість перетворити позаурочну діяльність на повноцінний простір для освіти та виховання. Нині вчитель отримав можливість по-новому збудувати позаурочну діяльність для учнів, застосовуючи інноваційні технології.

У початковій школі у розвитку інновацій можна назвати такі направлення:

- створення нових типів шкіл з метою індивідуалізації та диференціації навчання;

- акцентування уваги на дисциплінах естетичного циклу;
- створення та впровадження нових навчальних курсів, зміна змісту освіти;
- велику увагу приділяти формуванню екологічної культури;
- розробка підручників, навчально-методичних посібників, програм;
- впровадження інноваційних технологій, методик; створення експериментальних майданчиків, класів;
- впровадження у освітній процес комп'ютерних технологій.

У зв'язку з оновленням та новим змістом освіти виділяють методико-орієнтовані та проблемно-орієнтовані інноваційні процеси. Перші передбачають використання освітніх технологій та методик (сучасні інформаційні технології, проектне навчання, модульне навчання, розвиваюче навчання, проблемне навчання, диференційоване навчання, програмоване навчання). Проблемно-орієнтовані інноваційні процеси покликані вирішувати певні завдання, спрямовані на усвідомлення своєї особистості та соціальної значущості.

Як було зазначено раніше, інноваційна діяльність вчителя початкових класів в умовах НУШ передбачає використання нових форм, методів, прийомів навчання. Ще нещодавно молодші школярі займалися однією методикою, використовуючи у навчанні буквар. Нині ж, у світі, існує безліч методик і програм освіти. Метою модернізації системи освіти є підвищення освіти, розвитку таланту та якостей особистості, зберігаючи здоров'я учня. Після переходу на державний освітній стандарт у всіх школах навчання стає процесом виховання вміння вчитися, вироблення саморегуляції тощо. Широке впровадження інноваційних технологій ми отримуємо у процесі модернізації. Державний освітній стандарт початкової загальної освіти дає рекомендації щодо роботи з інформацією, виділяти її з тексту, застосовуючи у роботі комп'ютер. Саме у молодшому шкільному віці відбувається інтенсивний розвиток розумових здібностей. Використовуючи на цьому етапі сучасні технології, можна закладати міцний фундамент його подальшого навчання. Комп'ютерні технології розвиваються прогресивно. Їхнє застосування в початковій школі робить урок насиченим, збагаченим корисною інформацією, призводить до необхідності переглянути різні способи подачі навчального матеріалу.

Одним із нововведень є застосування MacBook у початковій школі. MacBook – це надтонкий ноутбук серії MacBook, що випускається компанією Apple. MacBook дозволяє вчителям початкових класів полегшити процес навчання, зробити його цікавим. MacBook можна використовувати для створення навчальних проєктів із зображеннями, відеороликами та звуковим супроводом. За допомогою MacBook можна записувати та монтувати пісні, створювати цифрові презентації та портфоліо, готувати відео. Використовувати MacBook та його програми дуже легко. Застосування їх у процесі повністю відповідає вимогам навчального плану. Виходячи з цього, використання MacBook у початковій школі вирішує такі завдання:

- 1) знайомство з можливостями роботи на Macbook;
- 2) демонстрація ефективності застосування Macbook;
- 3) полегшення та різноманітність навчання молодших школярів.

Вчителі можуть застосовувати MacBook на заняттях з навчання грамоти та комп'ютерного письма. Він сприяє збагаченню та розвитку мовлення молодших школярів, формуванню творчих та математичних умінь, алгоритмічного мислення, освоєнню мультимедійних технологій та основ програмування, а також навичок колективної роботи.

Висновок. Таким чином, найважливішою якістю професійного педагога, завдяки якому можна досягти високого рівня педагогічної майстерності, є запровадження до освітнього процесу школи інновацій. Впровадження інновації у початкову школу в умовах НУШ сприяє підвищенню мотивації у молодших школярів до навчання, оновлення технологій освіти, покращення якості освітніх послуг, виконання громадського замовлення.

Список використаних джерел і літератури

1. Ostrovska M. Scientific and Metodological Principles of Forming Critical Thinking of Elementaru School Students in the Context of the Turohtan Edukation Area. *The System of Management and Peculiarities of Continuous Professional*

- Development of Pedagogues in Conditions of a Multicultural Environment and European Integration*. Editors: Yaroslav Syvokhop, Tadeusz Pokusa. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. 242 pp.: P. 212–221.
2. The Global Innovation Index 2016. URL: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2016.pdf (дата звернення: 05.03.2023).
 3. Бабіля А. М., Ліба О. М. Інтерактивні методи як інноваційна діяльність сучасного вчителя початкової школи. *Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Мукачево, 24–25 жовтня 2019 р. Мукачево: Вид-во МДУ, 2019. С. 29–31.
 4. Бріцкан Т. Г. Особливості підготовки майбутнього вчителя початкових класів до інноваційної діяльності. *Науковий вісник Ізмайльського державного гуманітарного університету*. 2017. Вип. 36. С. 23–27.
 5. Гончаренко С. У. *Методологія. Енциклопедія освіти* / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. С. 498–500.
 6. Донець В. Формування готовності до інноваційної діяльності вчителів початкових класів в умовах інклюзії у процесі фахової діяльності. *New pedagogical thought*. 2020. Вип. 103(3). С. 131–135.
 7. Жук М. І. Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – важлива професійна якість майбутнього вчителя початкових класів. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Педагогіка, психологія, філософія*. 2016. Вип. 233. С. 94–101.
 8. Мотуз Т. В. Цінності професійної діяльності вчителя початкових класів Нової української школи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. Вип. 70, Т. 3. С. 85–88.
 9. Островська М. Я. Інноваційне середовище в початковій школі: монографія / за наук. ред. доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України А. Кузьмінського. Берегове–Ужгород: ЗУІ ім. Ф. Ракоці II – ТОВ «РІК-У», 2021. 288 с.
 10. Островська М. Я. Особливості підготовки майбутніх учителів у контексті реформи початкової школи. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2021. Вип. 1(48), С. 315–319. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.315-319>.
 11. Резнік Н. О. (2018). Підготовка майбутніх вчителів початкових класів до інноваційної діяльності під час проходження виробничої педагогічної практики. *Підготовка сучасного педагога дошкільної та початкової освіти в умовах розбудови Нової української школи: збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції*. Херсон: ТОВ «Борисфен-про», 2018., С. 117–119.
 12. Хвасцевська О., Кишкар, Є. Мотиваційна готовність майбутніх учителів початкових класів до впровадження інновацій в освітній процес. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2018. Вип. 7. С. 179–190.
 13. Химинець В. В. Інтеграція до європейського освітнього простору розпочинається із змін у початковій школі. *Освіта Закарпаття*. 2017. № 25–26. С. 105–113.
 14. Цюняк О. П. Система професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності : дис. ... д-ра. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2020. 517 с.
- ### References
1. Ostrovska, M. (2020). Scientific and Methodological Principles of Forming Critical Thinking of Elementary School Students in the Context of the Turohtan Education Area. *The System of Management and Peculiarities of Continuous Professional Development of Pedagogues in Conditions of a Multicultural Environment and European Integration*. (Eds.) Ya. Syvokhop, T. Pokusa. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 212–221.
 2. The Global Innovation Index (2016). Retrieved from http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2016.pdf
 3. Babilia, A. M., & Liba, O. M. (2019). Interaktyvni metody yak innovatsiina diialnist suchasnoho vchytelia pochatkovoi shkoly [Interactive methods as an innovative activity of a modern primary school teacher]. *Proceedings from: III Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii «Osvita i formuvannia konkurentospromozhnosti fakhivtsiv v umovakh yevrointehratsii» – III International Scientific and Practical Conference «Education and formation of competitiveness of specialists in the conditions of European integration»*, Mukachevo: Vyd-vo MDU, 29–31 [in Ukrainian].
 4. Britskan, T. H. (2017). Osoblyvosti pidhotovky maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv do innovatsiinoi diialnosti [Peculiarities of training future primary school teachers for innovative activities]. *Naukovyi visnyk Izmail'skoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu – Scientific Bulletin of Izmail State University for the Humanities*, 36, 23–27 [in Ukrainian].
 5. Honcharenko, S. U. (2008) Metodolohiia [Methodology]. *Entsyklopediia osvity – Encyclopedia of Education*. V. H. Kremen (Ed.) Kyiv : Yurinkom Inter, 498–500 [in Ukrainian].
 6. Donets, V. (2020). Formuvannia hotovnosti do innovatsiinoi diialnosti vchyteliv pochatkovykh klasiv v umovakh inkluzii u protsesi fakhovoi diialnosti [Formation of readiness for innovative activity of primary school teachers in conditions of inclusion in the process of professional activity]. *New pedagogical thought*, 103(3), 131–135 [in Ukrainian].
 7. Zhuk, M. I. (2016). Hotovnist do innovatsiinoi pedahohichnoi diialnosti – vazhlyva profesiina yakist maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv [Readiness for innovative pedagogical activity is an important professional quality of the future primary school teacher]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seriya: Pedahohika, psykhologhiia, filosofiia – Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Series : Pedagogy, Psychology, Philosophy*, 233, 94–101 [in Ukrainian].
 8. Motuz, T. V. (2020). Tsinnosti profesiinoi diialnosti vchytelia pochatkovykh klasiv Novoi ukrainskoi shkoly [Values of the professional activity of the primary school teacher of the New Ukrainian School]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi*

osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of the formation of a creative personality in higher and secondary schools, 70(3), 85–88 [in Ukrainian].

9. Ostrovska, M. Ya (2021). Innovatsiine seredovyshche v pochatkovii shkoli [Innovative environment in primary school]. A. Kuzminskyi (Ed). Berehove–Uzhhorod: ZUI im. F.Rakotsi II – TOV «RIK-U» [in Ukrainian].

10. Ostrovska, M. (2021). Osoblyvosti pidhotovky maibutnikh uchyteliv u konteksti reformy pochatkovoi shkoly [Features of Training of Future Teachers in the Context of Primary School Reform]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: «Pedagogika. Sotsialna robota» – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: «Pedagogy. Social Work»*, (1(48), 315–319. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.315-319> [in Ukrainian].

11. Reznik, N. O. (2018). Pidhotovka maibutnikh vchyteliv pochatkovykh klasiv do innovatsiinoi diialnosti pid chas prokhozhenia vyrobnychoi pedahohichnoi praktyky [Preparation of future primary school teachers for innovative activities during industrial pedagogical practice]. *Proceedings of the Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Pidhotovka suchasnoho pedahoha doshkilnoi ta pochatkovoi osvity v umovakh rozbudovy Novoi ukrainskoi shkoly» – All-Ukrainian scientific-practical conference «Preparation of a modern teacher of preschool and primary education in the context of the development of the New Ukrainian School»*, Kherson: TOV «Borysfen-pro», 117-119 [in Ukrainian].

12. Khvashchevska, O., & Kyshkar, Ye. (2018). Motyvatsiina hotovnist maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do vprovadzhennia innovatsii v osvitnii protses [Motivational readiness of future primary school teachers to implement innovations in the educational process]. *Profesionalizm pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty – Professionalism of the teacher: theoretical and methodological aspects*, 7, 179-190 [in Ukrainian].

13. Khymynets, V. V. (2017). Intehratsiia do yevropeiskoho osvitnoho prostoru rozpochynaietsia iz zmin u pochatkovii shkoli [Integration into the European educational space begins with changes in primary school]. *Osvita Zakarpattia – Education of Transcarpathia*, 25–26, 105–113 [in Ukrainian].

14. Tsiuniak, O. P. (2020). Systema profesiinoi pidhotovky maibutnikh mahistriv pochatkovoi osvity do innovatsiinoi diialnosti [System of professional training of future masters of primary education for innovative activities]. *Doctor's thesis*. Kyiv: Ivan Ziazun Institute of Pedagogical and Adult Education [in Ukrainian].

Подано до редакції 30.04.2023 р.

Прийнято до друку 05.05.2023 р.